

3. Պարենի առկայություն Availability of Food

Աղյուսակ 3.1.
Table 3.1.

Գյուղատնտեսական հիմնական մշակաբույսերի և բազմամյա տնկարկների տարածություններ, բերքատվություն և համախառն բերք*
Areas, yield and gross production of main agricultural temporary and permanent crops*

	Տարածությունները (հազ. հա) Areas (thousand hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Ցանքային տարածությունը, ընդամենը Sown area, total	286.7	304.2	318.1	332.8	351.8 ^o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<i>որից`</i> <i>of which</i>															
հացահատիկային և հատիկաբերող բնույթի մշակաբույսեր cereals and leguminous crops	157.8	172.2	178.4	188.7	201.3	27.9	26.5	30.8	31.8	31.8	440.7	456.1	548.8	590.6	637.9
<i>որից` գորեն</i> <i>of which wheat</i>	77.8	93.7	99.7	106.4	113.2	28.8	26.0	31.3	32.3	34.0	224.1	243.1	311.6	338.2	383.7
կարտոֆիլ potatoes	28.7	31.2	30.7	31.6	33.3	194.3	206.7	214.3	232.2	228.9	557.3	647.2	660.5	733.2	764.5
բանջարանոցային մշակաբույսեր vegetables	25.0	25.2	25.4	26.4	29.1	306.7	325.0	333.7	350.5	334.7 ^o	787.1	849.0	876.0	954.6	1 031.5 ^o
բոստանային մշակաբույսեր melons	5.8	5.1	5.4	5.8	6.8	313.8	399.9	388.5	421.4	423.4	180.9	205.1	208.1	245.8	286.8
Պտուղ և հատապտուղ Fruit and berries	37.1	39.3	40.2	40.1	40.6 ^o	73.5	97.0	95.0	80.8	104.7	239.4	331.7	338.1	291.0	386.5
Խաղող Grape	16.3	17.4	17.5	17.2	17.3	158.0	151.3	149.8	157.7	188.2 ^o	229.6	241.4	240.8	261.3	309.2 ^o

* Այստեղ և հետագայում` բերքատվությունը հաշվարկված է հավաքված բերքահավաքի տարածության նկատմամբ:

Here and hereinafter yield has been calculated compared with the area harvested.

Աղյուսակ 3.2.
Table 3.2.

Հացահատիկային և հատիկաբերեցիկ մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of cereals and leguminous crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	157 812	172 206	178 367	188 695	201 254°	27.9	26.5	30.8	31.8	31.8	440.7	456.1	548.8	590.6	637.9
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	55	167	112	112	112	34.5	33.0	37.8	39.7	40.9	0.2	0.6	0.4	0.4	0.5
Արագածոտն Aragatsotn	22 615	23 621	24 424	26 261	28 563	26.8	27.7	30.1	31.1	31.8	60.5	65.4	73.4	81.7	90.8 ^o
Արարատ Ararat	5 073	5 516	5 526	6 572	7 083	39.9	35.8	42.0	46.7	48.7	20.2	19.7	23.2	30.7	34.5
Արմավիր Armavir	5 947	6 569	6 041	7 084	6 204	33.6	28.9	36.3	41.4	43.8	20.0	18.9	22.0	29.6	27.4
Գեղարքունիք Gegharkunik	42 196	44 538	41 753	44 102	46 825 ^o	30.1	27.3	30.0	32.0	30.1	127.2	121.5	125.1	141.3	141.0
Լոռի Lori	8 650	9 690	11 268	12 434	14 245	25.5	22.2	32.7	33.5	34.2	22.1	21.2	36.8	41.6	47.1
Կոտայք Kotayk	9 380	10 936	12 017	11 728	12 619	22.9	17.6	23.2	23.8	26.2	21.5	19.2	27.9	28.0	33.1
Շիրակ Shirak	36 403	39 717	42 381	43 913	46 663 ^o	27.0	25.8	30.8	29.6	32.5	98.3	102.2	130.6	121.3	151.2 ^o
Սյունիք Syunik	16 606	20 415	23 252	24 311	25 703	23.1	26.3	29.3	30.3	26.3	38.3	53.8	67.8	73.7	67.6
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 577	2 634	2 495	2 607	3 258	23.5	23.1	24.9	26.1	20.5	6.1	6.1	6.2	6.8	6.7
Տավուշ Tavush	8 310	8 403	9 098	9 571	9 979	31.6	33.4	38.8	37.0	38.3	26.3	27.5	35.4	35.5	38.0

Աղյուսակ 3.3.
Table 3.3.

Ֆորենի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of wheat, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (գ/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	77 837	93 710	99 694	106 365	113 151	28.8	26.0	31.3	32.3	34.0	224.1	243.1	311.6	338.2	383.7
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	50	150	100	100	100	34.5	33.0	38.1	39.7	41.0	0.2	0.5	0.4	0.4	0.4
Արագածոտն Aragatsotn	8 858	9 736	10 842	11 322	12 312	26.6	25.5	29.1	31.5	32.6	23.5	24.8	31.6	35.7	40.1
Արարատ Ararat	3 599	4 141	4 193	5 153	5 355	38.6	32.7	40.9	46.1	47.1	13.9	13.5	17.1	23.7	25.2
Արմավիր Armavir	4 067	5 114	4 732	5 794	4 493	33.4	27.7	36.1	40.8	44.3	13.6	14.1	17.1	23.6	19.9
Գեղարքունիք Gegharkunik	16 425	21 699	21 371	21 899	24 600	32.2	27.8	30.9	31.5	34.0	52.9	60.4	66.0	68.9	83.6
Լոռի Lori	5 838	7 309	8 366	9 504	10 741	28.1	22.8	33.2	33.0	34.8	16.4	16.6	27.8	31.4	36.5
Վոտայք Kotayk	5 386	6 133	6 706	6 095	6 370	25.1	17.2	23.8	24.7	26.8	13.5	10.6	16.0	15.1	17.1
Շիրակ Shirak	18 531	21 915	23 026	24 622	26 561	28.9	26.8	32.3	31.3	34.9	53.4	58.5	74.4	72.2	92.6
Սյունիք Syunik	9 629	11 778	14 147	15 049	15 435	24.2	26.0	29.7	31.0	30.6	23.3	30.6	41.9	46.6	47.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 416	1 394	1 294	1 283	1 500	24.6	24.7	27.0	28.1	22.7	3.5	3.5	3.5	3.6	3.4
Տավուշ Tavush	4 038	4 341	4 917	5 544	5 684	24.5	23.7	32.1	30.6	31.4	9.9	10.0	15.8	17.0	17.8

Աղյուսակ 3.4.
Table 3.4.

Կարտոֆիլի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of potato, by marzes and Yerevan city *

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	28 675	31 243	30 680	31 552	33 306	194.3	206.7	214.3	232.2	228.9	557.3	647.2	660.5	733.2	764.5
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	70	93	90	90	90	228.9	225.8	100.2	200.0	206.8	1.6	2.1	0.9	1.8	1.9
Արագածոտն Aragatsotn	1 567	1 569	1 605	1 622	1 729	231.2	243.0	244.7	259.0	265.0	36.2	38.1	39.3	42.0	45.8
Արարատ Ararat	802	896	781	782	861	305.5	306.8	309.5	333.1	331.8	24.5	27.5	24.2	26.0	29.2
Արմավիր Armavir	1 320	1 567	1 216	1 339	1 439	323.8	325.8	268.0	321.9	356.1	42.8	52.3	35.2	43.2	53.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	13 498	14 524	14 109	14 786	15 735	189.3	203.3	217.9	245.3	231.3	255.5	295.2	307.5	362.7	363.6
Լոռի Lori	3 458	3 712	3 953	4 016	4 278	112.6	146.7	184.0	182.4	177.3	38.9	54.5	72.7	73.3	75.9
Կոտայք Kotayk	703	843	818	828	850	225.5	206.9	199.5	202.7	222.8	15.9	17.5	16.3	16.8	18.9
Շիրակ Shirak	3 667	4 148	4 219	4 268	4 383	248.0	248.4	250.1	251.9	260.1	91.0	103.0	105.5	107.5	114.0
Սյունիք Syunik	1 677	1 703	1 713	1 728	1 747	164.7	174.4	178.9	190.0	189.4	27.6	29.7	30.6	32.8	33.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	182	187	178	179	198	169.9	172.1	181.9	188.3	188.8	3.1	3.2	3.2	3.4	3.7
Տավուշ Tavush	1 731	2 001	1 998	1 914	1 996	116.6	119.7	123.1	122.0	126.4	20.2	24.1	25.1	23.7	25.2

Աղյուսակ 3.5.

Table 3.5.

Բանջարանցային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
 Sown areas, average yield and gross production of vegetable crops, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	25 010	25 211	25 403	26 412	29 078°	306.7	325.0	333.7	350.5	334.7^o	787.1	849.0	876.0	954.6	1 031.5^o
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	110	319	312	313	317	141.9	129.8	148.5	216.4	217.9	1.6	4.1	4.6	6.7	7.1
Արագածոտն Aragatsotn	978	978	1 011	1 035	1 107	275.7	320.3	339.9	352.7	316.2 ^o	27.0	31.3	34.4	36.5	40.4
Արարատ Ararat	6 826	6 406	6 330	6 533	6 644	412.2	453.1	471.0	486.1	488.7	285.3	305.0	306.2	341.0	346.7 ^o
Արմավիր Armavir	8 781	8 790	9 007	9 703	11 524	331.9	361.8	358.4	372.7	339.2	307.0	331.8	342.4	366.6	418.3 ^o
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 845	2 074	2 023	2 092	2 257	306.1	300.5	308.1	306.4	287.9	56.5	62.3	62.3	64.1	65.0
Լոռի Lori	1 359	1 359	1 454	1 489	1 605	123.5	132.6	164.0	181.2	190.9	16.8	18.0	23.9	27.0	30.5
Վոտայք Kotayk	1 237	1 356	1 327	1 156	1 185	178.2	167.2	168.4	194.4	196.0	22.1	22.8	22.4	22.5	27.3 ^o
Շիրակ Shirak	1 523	1 486	1 634	1 698	1 727 ^o	254.9	272.8	276.3	311.9	321.5	38.8	40.6	45.1	53.0	55.2
Սյունիք Syunik	972	978	988	1 000	1 083	162.3	169.8	174.3	176.3	167.4	15.8	16.6	17.2	17.6	18.1
Վայոց ձոր Vayots Dzor	438	454	396	407	485	152.2	147.0	168.8	188.1	193.9	6.6	6.7	6.7	7.6	9.4
Տավուշ Tavush	941	1 011	921	986	1 144	102.0	95.7	112.5	118.9	119.2	9.6	9.8	10.8	12.0	13.5

Աղյուսակ 3.6.
Table 3.6.

Բոստանային մշակաբույսերի ցանքատարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Sown areas, average yield and gross production of melons, by marzes and Yerevan city*

	Ցանքատարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	5 764	5 128	5 356	5 832	6 782	313.8	399.9	388.5	421.4	423.4	180.9	205.1	208.1	245.8	286.8
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	7	32	60	60	60	191.0	129.2	133.3	250.0	260.0	0.1	0.4	0.8	1.5	1.6
Արագածոտն Aragatsotn	158	158	173	182	233	365.0	394.9	375.2	388.0	390.6	5.8	6.3	6.5	7.1	9.1
Արարատ Ararat	1 482	1 380	1 515	1 770	1 896	394.5	467.3	431.5	463.8	465.9	58.5	64.5	65.4	82.1	88.3
Արմավիր Armavir	4 016	3 438	3 499	3 681	4 432	284.5	382.1	378.7	411.9	414.5	114.3	131.4	132.5	151.6	183.7
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	9	10	6	11	16	24.6	30	150.0	94.5	105.7	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
Վոտայք Kotayk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	19	19	14	36	38	159.5	160.5	218.8	197.8	214.7	0.3	0.3	0.3	0.7	0.8
Տավուշ Tavush	73	91	89	92	107	264.2	246.3	277.5	288.3	297.8	1.9	2.2	2.5	2.7	3.2

Աղյուսակ 3.7.
Table 3.7.

Պտղի և հատապտղի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of fruit and berries, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	37 149	39 285	40 229	40 129	40 582°	73.5	97.0	95.0	80.8	104.7	239.4	331.7	338.1	291.0	386.5
<i>այդ թվում՝ including</i>															
ք. Երևան Yerevan	1 327	1 327	1 328	1 328	1 328	34.5	42.5	44.4	35.5	46.8	4.6	5.6	5.9	4.7	6.2
Արագածոտն Aragatsotn	4 882	6 486	6 602	6 618	6 617	61.8	120.3	120.0	122.2	162.8	29.0	67.4	69.9	71.6	95.6
Արարատ Ararat	6 972	7 299	7 394	7 416	7 588 ^o	116.4	130.8	135.3	103.9	125.8	75.7	86.4	91.8	70.9	90.1
Արմավիր Armavir	8 216	7 729	8 340	8 414	8 491	107.5	142.5	114.3	88.0	136.7	60.3	81.5	75.0	62.0	98.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	1 485	1 488	1 488	1 488	1 684	167.3	177.8	183.0	186.9	157.7	23.3	24.8	25.6	26.1	25.9
Լոռի Lori	2 435	2 571	2 591	2 488	2 493	16.7	27.1	26.6	12.2	10.8	3.6	6.3	6.3	2.8	2.5
Կոտայք Kotayk	4 188	4 690	4 690	4 547	4 557	35.7	45.0	47.0	35.6	47.5	13.7	18.6	19.3	14.2	19.2
Շիրակ Shirak	441	494	503	518	534	77.4	134.7	157.8	175.1	186.5	3.4	6.3	7.7	9.0	9.7
Սյունիք Syunik	2 586	2 586	2 591	2 592	2 558	48.2	53.2	56.4	56.5	61.7	11.6	13.0	14.0	14.0	15.3
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 141	2 143	2 148	2 155	2 156	17.6	26.3	29.4	27.7	42.4	3.3	5.0	5.7	5.4	8.4
Տավուշ Tavush	2 476	2 472	2 554	2 565	2 576	48.2	74.9	73.7	44.3	64.1	10.9	16.8	16.9	10.3	15.5

Աղյուսակ 3.8.
Table 3.8.

Խաղողի տարածություններ, միջին բերքատվություն և համախառն բերք, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Areas, average yield and gross production of grapes, by marzes and Yerevan city*

	Տարածությունները (հա) Sown area (hectare)					Բերքատվությունը (ց/հա)** Yield (centner/hectare)**					Համախառն բերքը (հազ.տոննա) Gross production (thousand tons)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
ՀՀ ընդամենը Total in RA	16 288	17 415	17 465	17 215	17 296	158.0	151.3	149.8	157.7	188.2^o	229.6	241.4	240.8	261.3	309.2^o
<i>այդ թվում՝</i> <i>including</i>															
ք. Երևան Yerevan	612	612	612	612	612	65.4	67.0	68.6	78.4	94.8 ^o	4.0	4.1	4.2	4.8	5.8 ^o
Արագածոտն Aragatsotn	1 148	1 694	1 698	1 699	1 699	107.8	88.0	87.1	92.4	106.5	12.3	14.1	14.5	15.5	17.9
Արարատ Ararat	4 881	5 120	5 143	5 083	5 113	204.2	199.4	211.3	218.8	250.4	94.7	100.3	104.3	112.2	125.3
Արմավիր Armavir	6 863	7 033	7 136	7 119	7 120	183.5	176.2	156.6	167.2	211.5	99.6	103.4	95.9	107.2	135.6
Գեղարքունիք Gegharkunik	-	1	1	1	-	-	20	-	-	-	-	0	-	0	-
Լոռի Lori	64	64	64	64	64	20.3	25.8	34.0	55.4	29.0	0.1	0.2	0.2	0.4	0.2
Կոտայք Kotayk	290	403	336	161	161	17.2	17.1	26.8	21.9	51.2	0.5	0.5	0.6	0.3	0.8
Շիրակ Shirak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	185	185	185	185	185	50.5	62.1	64.4	64.6	65.4	0.9	1.1	1.2	1.2	1.2
Վայոց ձոր Vayots Dzor	889	928	935	935	985	51.0	49.8	58.4	55.8	58.7	4.2	4.4	5.3	5.1	5.7
Տավուշ Tavush	1 356	1 375	1 355	1 356	1 357	98.6	97.2	107.5	108.4	125.5	13.3	13.3	14.6	14.6	16.7

Աղյուսակ 3.9.
Table 3.9.

Մորելխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2014թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2014

հա
hectare

Ընդամենը տարածք	Total area	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land														
				վարելահող arable land			բազմամյա տնկարկներ perennial seedling			խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land		
				ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with	
					մորելխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորելխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ՀՀ ընդամենը Total in RA	180 712	56 694	124 018	151 192	48 258	102 934	26 034	5 100	20 934	2 469	2 319	150	799	799	-	218	218	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	18 144	3 244	14 900	13 015	2 630	10 385	4 832	317	4 515	297	297	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	17 400	4 400	13 000	11 218	3 420	7 798	6 012	810	5 202	170	170	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	18 390	4 485	13 905	10 577	2 599	7 978	7 661	1 734	5 927	103	103	-	28	28	-	21	21	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	19 882	8 462	11 420	19 882	8 462	11 420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	20 374	6 086	14 288	20 067	5 869	14 198	90	-	90	217	217	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	15 548	5 270	10 278	11 902	3 339	8 563	2 641	926	1 715	875	875	-	130	130	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	23 199	9 100	14 099	22 284	8 185	14 099	-	-	-	157	157	-	587	587	-	171	171	-
Սյունիք Syunik	22 844	9 420	13 424	22 664	9 240	13 424	100	100	-	80	80	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 419	1 985	8 434	8 364	1 436	6 928	1 747	391	1 356	248	98	150	34	34	-	26	26	-
Տավուշ Tavush	14 512	4 242	10 270	11 219	3 078	8 141	2 951	822	2 129	322	322	-	20	20	-	-	-	-

Ծանոթություն՝ Գյուղատնտեսական արտադրանքի արդյունավետությունը մեծապես կախված է բույսերի պաշտպանության միջոցառումներից, որոնց արդյունքների գնահատման ցուցանիշներից են հանդիսանում՝ մորելխների և մկնանման կրծողների զանգվածային բազմացումն ու տարածվածությունը, մկնանման կրծողների բների քանակն ու մորելխների առկայությունն ըստ հողատեսքերի, որոնց վերաբերյալ տվյալները տրամադրում է ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը:

Notice: Efficiency of agricultural product mostly depends on the plant protection measures, which are estimated by the indicators such as mass reproduction and occurrence of locusts and rodents, the number of rodents' holes and the availability of locusts by types of land which provided by Ministry Agriculture of RA.

Աղյուսակ 3.10.
Table 3.10.

Մորեխներով և մկնանման կրծողներով վարակված տարածություններ, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հետազոտված հողատեսքերի, 2015թ.
Infected areas by locusts and rodents by marzes, Yerevan city and observed types of land, 2015

հա
hectare

Ընդամենը տարածք Total area	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		այդ թվում՝ ըստ հողատեսքերի including by types of land															
			վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling				խոտհարքներ hayfield			արոտավայրեր pasture			անօգտագործելի հողեր unusable land			
			ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		ընդամենը total	որոնցից՝ վարակված են of which infected with		
				մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents		մորեխներով locusts	մկնանման կրծողներով rodents	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
ՀՀ ընդամենը Total in RA	178 804	56 132	122 672	148 952	48 655	100 297	29 523	7 148	22 375	329	329	-	-	-	-	-	-	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	18 924	3 374	15 550	14 100	2 589	11 511	4 824	785	4 039	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	18 820	5 320	13 500	13 667	4 089	9 578	5 143	1 221	3 922	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	19 329	4 469	14 860	9 018	2 300	6 718	10 116	1 974	8 142	195	195	-	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	18 166	6 784	11 382	18 166	6 784	11 382	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	16 374	6 074	10 300	16 200	5 900	10 300	50	50	-	124	124	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	16 898	5 270	11 628	12 448	3 896	8 552	4 450	1 374	3 076	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	22 700	8 600	14 100	22 700	8 600	14 100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	19 850	8 980	10 870	19 850	8 980	10 870	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	13 549	2 969	10 580	11 570	2 277	9 293	1 979	692	1 287	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	14 194	4 292	9 902	11 233	3 240	7 993	2 961	1 052	1 909	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.11.
Table 3.11.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2014թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2014

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ՀՀ ընդամենը Total in RA	124 018	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	14 900	96	16	91	16	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	13 000	69	10	85	11	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	13 905	58	8	70	9	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 420	145	24	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	14 288	108	19	-	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	10 278	-	-	65	11	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	14 099	117	20	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	13 424	94	16	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	8 434	66	11	75	13	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	10 270	73	8	69	11	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.12.
Table 3.12.

Մկնանման կրծողների բների քանակը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2015թ.

Number of rodents' holes as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2015

	Մկնանման կրծողներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with rodents, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մկնանման կրծողների գործող բների քանակը 1 հեկտարում, հատ Rodents functioning holes per hectare by types of land, unit									
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land	
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating
ՀՀ ընդամենը Total in RA	122 672	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	15 550	80	14	79	15	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	13 500	65	8	73	9	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	14 860	108	14	98	12	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 382	98	14	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	10 300	84	11	121	15	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	11 628	86	12	180	25	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	14 100	96	12	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	10 870	98	13	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	10 580	-	-	80	14	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	9 902	83	13	92	14	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.13.
Table 3.13.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո, ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2014թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2014¹

	Մորեխներով վարակված տարածքը, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հաս Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %	
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land			
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating		
ՀՀ ընդամենը Total in RA	56 694	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	3 244	1-4	-	0-2	-	1-3	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	4 400	7-19	1-2	12-18	1-2	1-3	-	-	-	-	-	-	88-89
Արմավիր Armavir	4 485	0-4	-	0-4	-	1-2	-	0-2	-	1-2	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	8 462	0-5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	6 086	0-4	-	-	-	0-4	-	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	5 270	1-5	-	2-4	-	1-5	-	3-4	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	9 100	0-4	-	-	-	0-4	-	0-3	-	0-2	-	-	-
Սյունիք Syunik	9 420	0-4	-	1-2	-	1-2	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 985	0-5	-	1-4	-	0-2	-	0-1	-	1-2	-	-	-
Տավուշ Tavush	4 242	0-4	-	1-4	-	1-3	-	1-2	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (իտալական) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

Աղյուսակ 3.14.
Table 3.14.

Մորեխների առկայությունը դրանց դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացումից առաջ և հետո
ըստ մարզերի, Երևան քաղաքի և հողատեսքերի, 2015թ.¹

Availability of locusts as a result of conducting the combating measures by marzes, Yerevan city and types of land, 2015¹

	Մորեխներով վարակված տարածք, ընդամենը, հա Areas infected with locusts, total, hectare	Ըստ հողատեսքերի մորեխների առկայությունը 1 քառ.մետր, հատ Availability of locusts per square meter by types of land, unit										Միջոցառումների միջին արդյունավետությունը, % Average effectiveness, %
		վարելահող arable land		բազմամյա տնկարկներ perennial seedling		խոտհարքներ hayfield		արոտավայրեր pasture		անօգտագործելի հողեր unusable land		
		պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	պայքարից առաջ before combating	պայքարից հետո after combating	
ՀՀ ընդամենը Total in RA	56 132	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ք. Երևան Yerevan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Արագածոտն Aragatsotn	3 374	0-4	-	1-4	-	-	-	-	-	-	-	-
Արարատ Ararat	5 320	0-4	-	0-4	-	1-4	-	-	-	-	-	-
Արմավիր Armavir	4 469	0-4	-	1-3	-	1-3	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք Gegharkunik	6 784	0-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Լոռի Lori	6 074	0-4	-	1-4	-	2-4	-	-	-	-	-	-
Կոտայք Kotayk	5 270	1-5	-	1-5	-	-	-	-	-	-	-	-
Շիրակ Shirak	8 600	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Սյունիք Syunik	8 980	0-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վայոց ձոր Vayots Dzor	2 969	0-4	-	0-5	-	-	-	-	-	-	-	-
Տավուշ Tavush	4 292	0-4	-	1-4	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ 1 քառակուսի մետրի վրա մինչև 7 վնասակար (խոտակլան) մորեխների առկայության դեպքում պայքարի միջոցառումների իրականացում չի նախատեսվում:
It's not foreseen to conduct combating measures in presence of up to 7 harmful (Italian) locusts per 1 square meter.

**Ագրոոդերևութաբանական տեղեկատվություն
(2016թ. հունվար - մարտ)**

Հունվարին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում եղել է նորմային մոտ (տեղ-տեղ բացասական շեղումներով) և նորմայից բարձր մինչև 3 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը շրջանների մեծ մասում դիտվել է հունվարի երկրորդ տասնօրյակում. Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +15...+20, Տավուշում՝ +14...+17, Արարատյան դաշտում և Լոռում՝ +10...+13, Սյունիքի նախալեռներում՝ +9...+15, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +5...+10, լեռնային շրջաններում՝ +2...+7 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է հունվարի 3-4-ը և 27-28-ն ընկած ժամանակահատվածում. լեռնային շրջաններում, Լոռում և Սյունիքի նախալեռներում գրանցվել է -21...-27, Արարատյան դաշտում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ -18...-23, Տավուշում և Սյունիքի հովիտներում՝ -10...-15 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը եղել է նորմայից բարձր: Սյունիքի հովիտներում կազմել է նորմայի 350-400%, Գեղարքունիքում՝ 220-410%, Շիրակում, Լոռում, Տավուշում, Կոտայքում, Արագածոտնում, Արարատյան դաշտում, Վայոց ձորում և Սյունիքի նախալեռներում՝ 170-290%:

Ամսվա ընթացքում աշնանացան ցորենը գտնվել է ձմեռային հանգստի շրջանում:

Փետրվարին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր՝ 3-5 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է փետրվարի երրորդ տասնօրյակում, իսկ Տավուշում և Սյունիքի նախալեռներում՝ երկրորդ: Արարատյան դաշտում գրանցվել է +19...+20, Լոռում և Արագածոտնի նախալեռներում՝ +12...+16, լեռնային շրջաններում՝ +6...+10, բացառությամբ Կոտայքի, որտեղ գրանցվել է +10...+15 աստիճան: Նվազագույն ջերմաստիճանը դիտվել է փետրվարի 3-4-ը և 11-13-ն ընկած ժամանակահատվածում. լեռնային շրջաններում՝ -13...-18, Լոռում և Սյունիքի նախալեռներում՝ -11...-15, Արագածոտնի նախալեռներում՝ -7...-10, Արարատյան դաշտում և Տավուշում՝ -3...-8, Սյունիքի հովիտներում՝ 0...-4 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը շրջանների մեծ մասում եղել է նորմայից ցածր, առանձին շրջաններում այն եղել է նորմայի սահմաններում. Գեղարքունիքում կազմել է նորմայի 35-90%, Շիրակում՝ 36-68%, Լոռում՝ 42-60%, Տավուշում և Կոտայքում՝ 44-80%, Վայոց ձորում և Սյունիքի նախալեռներում՝ 50-100%, Արարատյան դաշտում՝ 63-120%, Արագածոտնում՝ 68-86%, Սյունիքի հովիտներում՝ 80-100%:

Ամսվա վերջին առանձին լեռնային և նախալեռնային շրջաններում աշնանացան ցորենի վեգետացիան վերսկսվեց: Մնացած լեռնային շրջաններում աշնանացանը գտնվում էր ձմեռային հանգստի շրջանում:

Մարտին օդի միջին ամսական ջերմաստիճանը հանրապետությունում եղել է նորմայից բարձր՝ 3-4, առանձին շրջաններում՝ 5 աստիճանով: Ամսվա առավելագույն ջերմաստիճանները դիտվել են առաջին տասնօրյակում. Սյունիքի հովիտներում գրանցվել է +25...+26, Արարատյան դաշտում, Սյունիքի նախալեռներում և Տավուշում՝ +18...+22, Լոռում՝ +18...+20, Արագածոտնի նախալեռներում՝ +13...+18, Շիրակում, Կոտայքում, Գեղարքունիքում, Արագածոտնի և Վայոց ձորի լեռնային շրջաններում՝ +8...+13 աստիճան: Ամսվա ամենացածր ջերմաստիճանը հանրապետության շրջանների մեծ մասում դիտվել է մարտի 19-21-ն ընկած ժամանակահատվածում. Լոռում գրանցվել է -11...-17, Շիրակում և Արագածոտնի լեռնային շրջաններում՝ -11...-15, Կոտայքում և Գեղարքունիքում՝ -8...-14, Արագածոտնի և Սյունիքի նախալեռներում, Տավուշում՝ -2...-8, Արարատյան դաշտում՝ -2...-5, Սյունիքի հովիտներում՝ -2...+1 աստիճան:

Ամսական տեղումների քանակը եղել է նորմայից բարձր, բացառությամբ Արագածոտնի նախալեռների (68-74%), Գեղարքունիքի (53-94%) և Արարատյան դաշտի (30-47%)։ լեռնային շրջաններում այն կազմել է նորմայի 105-137%, Լոռում և Տավուշում՝ 95-166%, Սյունիքի հովիտներում՝ 90-132%, Սյունիքի նախալեռներում՝ 76-134%:

Ամսվա ընթացքում եղանակային պայմանները նպաստավոր են եղել գյուղատնտեսական աշխատանքներն իրականացնելու համար:

**Agro – meteorological information
(January – March 2016)**

In the most regions of Republic the average monthly air temperature in January was near the norm (with negative deviation from place to place) and over the norm up to 3 degrees. The maximal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on second decade of January: in Syunik valleys it was +15...+20, in Tavush +14...+17, in Ararat valley and Lori +10...+13, in sub-mountain regions of Syunik +9...+15, in sub-mountain regions of Aragatsotn +5...+10, in mountain regions +2...+7 degrees. The minimal temperature in the most regions of the Republic was observed on 3-4 and 27-28 of January: in mountain regions, Lori and sub-mountain regions of Syunik it was -21...-27, in Ararat valley and sub-mountain regions of Aragatsotn -18...-23, in Tavush and Syunik valleys -10...-15 degrees.

The amount of monthly precipitation was over the norm. In Syunik valleys it made up 350-400% of norm, 220-410% in Gegharkunik, 170-290% in Shirak, Lori, Tavush, Kotayk, Aragatsotn, Ararat valley, Vayots Dzor and sub-mountain regions of Syunik.

During the month the winter wheat was in winter resting.

In the Republic the average monthly air temperature in February was over the norm by 3-5 degrees. The maximal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on third decade of February and in Tavush and Syunik on second decade: in Ararat valley it was +19...+20, in Lori and sub-mountain regions of Aragatsotn +12...+16, in mountain regions +6...+10, except Kotayk where it was +10...+15 degrees. The minimal temperature was observed on 3-4 and 11-13 of February: in mountain regions it was -13...-18, in Lori and sub-mountain regions of Syunik -11...-15, in sub-mountain regions of Aragatsotn -7...-10, in Ararat valley and Tavush -3...-8, in Syunik valleys 0...-4 degrees.

The amount of monthly precipitation in the most regions was below the norm and in separate places it was within the norm: in Gegharkunik it made up 35-90% of norm, 36-68% in Shirak, 42-60% in Lori, 44-80% in Tavush and Kotayk, 50-100% in Vayots Dzor and sub-mountain regions of Syunik, 63-120% in Ararat valley, 68-86% in Aragatsotn, 80-100% in Syunik valleys.

At the end of the month in separate mountain and sub-mountain regions the winter wheat vegetation was resumed. In other mountain regions the winter was in winter resting.

In the Republic the average monthly air temperature in March was over the norm by 3-4, in separate regions by 5 degrees. The maximal temperature of the month was observed on first decade of March: in Syunik valleys it was +25...+26, in Ararat valley, sub-mountain regions of Syunik and in Tavush +18...+22, in Lori +18...+20, in sub-mountain regions of Aragatsotn +13...+18, in Shirak, Kotayk, Gegharkunik, mountain regions of Aragatsotn and Vayots Dzor +8...+13 degrees. The minimal temperature of the month in the most regions of the Republic was observed on 19-21 of March: in Lori it was -11...-17, in Shirak and mountain regions of Aragatsotn -11...-15, in Kotayk and Gegharkunik -8...-14, in sub-mountain regions of Aragatsotn and Syunik and in Tavush -2...-8, in Ararat valley -2...-5, in Syunik valleys -2...+1 degrees.

The amount of monthly precipitation was over the norm except sub-mountain regions of Aragatsotn (68-74%), Gegharkunik (53-94%) and Ararat valley (30-47%): it made up 105-137% of norm in mountain regions, 95-166% in Lori and Tavush, 90-132% in Syunik valleys, 76-134% in sub-mountain regions of Syunik.

During the month the weather conditions were favourable for agricultural works.

Աղյուսակ 3.15.
Table 3.15.

Խոշոր եղջերավոր կենդանիների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of cattles as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2013	2014	2015	2016
ՀՀ ընդամենը Total in RA	661 003	677 584	688 553	701 535
<i>այդ թվում՝</i> <i>of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	2 673	3 750	2 711	3 182
Արագածոտն Aragatsotn	85 161	85 263	86 706	88 803
Արարատ Ararat	44 225	46 376	46 492	47 662
Արմավիր Armavir	54 984	55 796	58 145	60 382
Գեղարքունիք Gegharkunik	112 265	115 619	120 904	125 044
Լոռի Lori	81 540	81 850	81 003	81 769
Կոտայք Kotayk	59 455	61 464	59 351	60 326
Շիրակ Shirak	105 729	107 097	107 847	107 910
Սյունիք Syunik	56 273	60 548	63 321	63 574
Վայոց ձոր Vayots Dzor	22 738	22 749	24 939	25 048
Տավուշ Tavush	35 960	37 072	37 134	37 835

Աղյուսակ 3.16.
Table 3.16.

Կովերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի *
Number of cows as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2013	2014	2015	2016
ՀՀ ընդամենը Total in RA	303 277	309 616	313 872	318 623
<i>այդ թվում՝ of which</i>				
ք. Երևան Yerevan	1 166	1 271	1 317	1 224
Արագածոտն Aragatsotn	40 326	40 350	41 514	41 517
Արարատ Ararat	17 321	17 721	17 326	17 586
Արմավիր Armavir	19 972	20 143	20 637	21 431
Գեղարքունիք Gegharkunik	54 271	56 735	58 601	61 045
Լոռի Lori	39 127	39 193	39 694	40 864
Կոտայք Kotayk	27 434	28 152	26 939	27 323
Շիրակ Shirak	50 152	50 567	50 603	49 664
Սյունիք Syunik	26 742	28 281	29 570	29 887
Վայոց ձոր Vayots Dzor	9 576	9 676	10 118	10 344
Տավուշ Tavush	17 190	17 527	17 553	17 738

Աղյուսակ 3.17.
Table 3.17.

Խոզերի գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of pigs as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2014		2015		2015		2016	
	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows	Խոզեր, ընդամենը Pigs, total	որից՝ մայր խոզեր of which sows
ՀՀ ընդամենը Total in RA	145 044	31 324	139 799	26 006	142 432	27 144	174 776	36 086
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	6 171	411	6 478	579	8 921	759	11 813	3 165
Արագածոտն Aragatsotn	10 513	4 942	10 521	2 469	10 674	2 586	14 228	3 317
Արարատ Ararat	18 120	4 015	19 434	3 621	19 447	3 732	20 959	3 868
Արմավիր Armavir	20 683	4 818	19 999	3 770	20 506	4 337	25 444	5 683
Գեղարքունիք Gegharkunik	11 912	2 606	11 527	2 401	12 766	2 307	15 191	2 713
Լոռի Lori	13 701	3 239	12 255	2 191	10 952	2 185	15 358	3 399
Կոտայք Kotayk	19 213	3 128	15 305	2 983	14 826	2 865	20 586	3 738
Շիրակ Shirak	15 703	3 296	13 810	3 249	12 870	3 142	14 771	3 834
Սյունիք Syunik	10 586	1 971	11 686	2 019	12 364	2 340	13 730	2 793
Վայոց ձոր Vayots Dzor	1 921	349	1 890	356	2 418	397	2 627	480
Տավուշ Tavush	16 521	2 549	16 894	2 368	16 688	2 494	20 069	3 096

Աղյուսակ 3.18.

Table 3.18.

Ոչխարների և այծերի զլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of sheep and goats as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2013					2014					2015					2016				
	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total				Ոչխարներ և այծեր, ընդամենը Sheep and goats, total	այդ թվում՝ including			
		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքի- ներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats		ոչխար- ներ sheep	որից՝ մաքիներ of which ewes	այծեր goats	որից՝ մայր այծեր of which nanny goats
ՀՀ ընդամենը Total in RA	674 731	645 711	454 305	29 020	21 403	717 574	687 074	482 084	30 500	22 002	745 770	713 879	500 956	31 891	22 964	778 069	747 338	506 853	30 731	21 718
<i>այդ թվում՝ of which</i>																				
ք. Երևան Yerevan	1 984	1 984	872	-	-	6 297	6 277	3 211	20	18	3 595	3 530	3 211	65	18	5 572	5 501	2 431	71	37
Արագածոտն Aragatsotn	95 914	92 406	64 419	3 508	2 594	96 766	92 998	68 808	3 768	2 856	98 271	94 931	69 889	3 340	2 626	105 249	101 917	70 992	3 332	2 438
Արարատ Ararat	81 369	78 125	57 194	3 244	2 357	92 503	88 907	65 693	3 596	2 552	93 347	89 682	65 263	3 665	2 458	98 623	94 984	66 649	3 639	2 444
Արմավիր Arnavir	92 485	91 897	65 131	588	307	91 114	90 550	64 674	564	326	97 339	96 551	72 659	788	501	102 557	102 055	74 246	502	297
Գեղարքունիք Gegharkunik	101 388	98 666	68 653	2 722	1 902	102 613	99 860	70 305	2 753	1 959	111 439	108 591	73 960	2 848	1 905	113 755	110 855	74 278	2 900	1 998
Լոռի Lori	32 190	30 101	21 417	2 089	1 588	37 851	35 253	23 390	2 598	1 794	38 252	35 567	23 780	2 685	1 849	37 919	35 544	23 434	2 375	1 649
Կոտայք Kotayk	44 247	41 111	32 754	3 136	2 579	46 108	42 586	31 015	3 522	2 718	45 172	41 742	31 125	3 430	2 663	47 387	44 075	32 480	3 312	2 806
Շիրակ Shirak	86 484	83 795	59 538	2 689	1 896	90 400	87 784	62 961	2 616	1 814	90 527	87 763	60 934	2 764	2 045	93 503	90 919	60 141	2 584	1 778
Սյունիք Syunik	101 559	98 094	62 786	3 465	2 370	114 655	111 243	70 292	3 412	2 260	125 664	121 811	76 845	3 853	2 394	133 406	129 522	80 470	3 884	2 481
Վայոց ձոր Vayots Dzor	21 377	15 422	12 272	5 955	4 587	23 097	16 864	12 463	6 233	4 728	25 138	18 254	13 645	6 884	5 412	22 504	16 076	11 393	6 428	4 717
Տավուշ Tavush	15 734	14 110	9 269	1 624	1 223	16 170	14 752	9 272	1 418	977	17 026	15 457	9 645	1 569	1 093	17 594	15 890	10 339	1 704	1 073

Աղյուսակ 3.19.
Table 3.19.

Թռչունների գլխաքանակը հունվարի 1-ի դրությամբ, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի*
Number of poultry as of January 1, by marzes and Yerevan city*

գլուխ
head

	2013		2014		2015		2016	
	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens	Թռչուններ ¹ , ընդամենը Poultry ¹ , total	որից՝ ածան հավեր of which hens
ՀՀ ընդամենը Total in RA	4 050 001	2 689 025	4 101 197	2 485 439	4 145 494	2 731 935	3 942 809	2 732 906
<i>այդ թվում՝ of which</i>								
ք. Երևան Yerevan	195 088	159 251	156 833	14 518	172 441	14 047	202 605	30 182
Արագածոտն Aragatsotn	324 755	302 469	336 344	273 410	340 423	270 710	349 515	285 322
Արարատ Ararat	326 580	256 611	336 971	268 786	359 515	284 578	391 705	304 888
Արմավիր Armavir	1 516 965	815 885	1 420 978	606 657	1 233 501	639 238	911 882	631 851
Գեղարքունիք Gegharkunik	317 982	261 685	311 845	255 620	325 304	259 979	342 576	267 950
Լոռի Lori	160 350	115 702	163 706	129 874	165 418	125 012	280 438	123 823
Կոտայք Kotayk	582 409	328 336	620 639	470 859	729 118	568 447	707 258	563 640
Շիրակ Shirak	206 439	166 221	188 757	161 299	216 682	172 254	229 384	184 659
Սյունիք Syunik	153 454	96 403	297 090	102 220	246 844	113 814	197 065	114 739
Վայոց ձոր Vayots Dzor	67 572	50 303	63 110	55 889	142 957	132 349	118 716	69 039
Տավուշ Tavush	198 407	136 159	204 922	146 309	213 291	151 507	211 665	156 813

¹ Ցուցանիշը ներառում է հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների վերաբերյալ տվյալները:
The indicator includes the data on hens, cocks, turkeys, ducks, geese and other poultry.

Աղյուսակ 3.20.
Table 3.20.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2014թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2014¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkunik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիներ Cattle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	929	-	108	89	78	86	-	346	98	54	65	5
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	606	-	64	84	-	81	-	156	59	6	153	3
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.20.-ի շարունակություն
Table 3.20. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի</i> <i>of which by marzes and Yerevan city</i>										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարձաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարձաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.21.
Table 3.21.

Գյուղատնտեսական կենդանիների գլխաքանակն ըստ վարակիչ հիվանդությունների, ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի, 2015թ.¹
Agricultural animals by infectious diseases in marzes and Yerevan city, 2015¹

գլուխ
head

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի of which by marzes and Yerevan city										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharkunik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոշոր եղջերավոր կենդանիների Cattle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	1048	36	114	86	121	94	1	358	104	45	65	24
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
խշխշան պալար carbuncle emphysematous	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ոչխարներ և այծեր Sheep and goats	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	609	1	68	94	32	112	-	113	48	15	114	12
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարբաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Ըստ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարության տվյալների:
According to the Ministry of Agriculture data.

Աղյուսակ 3.21.-ի շարունակություն
Table 3.21. continuation

	ՀՀ, ընդամենը RA, total	<i>այդ թվում՝ ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի</i> <i>of which by marzes and Yerevan city</i>										
		ք. Երևան Yerevan	Արագածոտն Aragatsotn	Արարատ Ararat	Արմավիր Armavir	Գեղարքունիք Gegharku nik	Լոռի Lori	Կոտայք Kotayk	Շիրակ Shirak	Սյունիք Syunik	Վայոց ձոր Vayots Dzor	Տավուշ Tavush
Խոզեր Pigs												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ժանտախտ plague	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարձաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Չիեր Horses												
սիբիրախտ anthrax	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
բրուցելյոզ brucellosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
տուբերկուլյոզ tuberculosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ա, Օ և Ասիա դարձաղ A, O and Asia murrain	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Աղյուսակ 3.22.
Table 3.22.

Կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրություն,
ըստ մարզերի և Երևան քաղաքի
Livestock production by marzes and Yerevan city

	Իրացվել է անասուն և թռչուն սպանողի համար (կենդանի քաշով, հազ. տոննա ¹) Livestock and poultry were sold for slaughter (live weight thousand tons ¹)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	127.9	130.3	146.8	163.3	176.1	15.3
ք. Երևան Yerevan	0.6	0.8	1.8	4.1	4.4	0.7
Արագածոտն Aragatsotn	14.7	14.7	15.6	16.5	17.9	1.4
Արարատ Ararat	8.3	8.7	9.8	11.7	12.7	1.0
Արմավիր Armavir	10.3	11.0	15.4	18.8	19.3	2.2
Գեղարքունիք Gegharkunik	21.8	21.8	23.5	25.7	27.9	2.1
Լոռի Lori	15.0	15.1	16.3	17.3	19.7	1.7
Կոտայք Kotayk	12.6	12.9	14.7	15.3	16.2	1.3
Շիրակ Shirak	20.0	20.0	21.4	22.0	23.8	1.8
Սյունիք Syunik	11.8	12.0	13.9	16.7	17.7	1.7
Վայոց ձոր Vayots Dzor	4.8	5.0	5.6	5.9	6.3	0.6
Տավուշ Tavush	8.0	8.3	8.8	9.3	10.2	0.8
	Կաթ (հազ.տոննա) Milk (thousand tons)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	601.5	618.2	657.0	700.4	728.6	168.9
ք. Երևան Yerevan	2.0	2.2	2.5	2.7	3.0	0.7
Արագածոտն Aragatsotn	74.8	76.5	79.9	84.6	88.2	20.0
Արարատ Ararat	36.5	38.2	40.1	43.4	45.0	9.7
Արմավիր Armavir	36.1	37.4	40.5	43.9	46.3	11.5
Գեղարքունիք Gegharkunik	114.5	116.3	120.7	128.6	135.1	32.6
Լոռի Lori	76.2	77.7	81.3	86.0	90.3	20.9

¹ Ներառյալ ներքին սպառումը:
Including the internal consumption.

Աղյուսակ 3.22.-ի շարունակություն
Table 3.22. continuation

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
Կոտայք Kotayk	51.8	53.5	57.9	64.8	66.9	15.2
Շիրակ Shirak	98.8	101.5	107.6	110.5	112.2	25.3
Սյունիք Syunik	55.9	57.2	62.2	69.4	74.0	17.4
Վայոց ձոր Vayots Dzor	20.0	21.1	24.8	25.5	25.5	5.9
Տավուշ Tavush	34.9	36.6	39.5	41.0	42.1	9.7
	Ձու (մլն.հատ) Eggs (million pieces)					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
ՀՀ ընդամենը Total in RA	633.6	658.1	615.2	641.8	659.8	115.6
ք. Երևան Yerevan	27.9	35.6	28.7	10.7	6.3	2.3
Արագածոտն Aragatsotn	59.7	61.7	59.4	62.5	61.5	11.1
Արարատ Ararat	55.0	55.0	54.7	59.2	61.4	5.7
Արմավիր Armavir	135.5	140.1	127.7	134.1	141.9	30.1
Գեղարքունիք Gegharkunik	56.6	57.1	58.2	56.7	60.0	7.8
Լոռի Lori	47.3	47.3	43.7	45.8	47.8	5.6
Կոտայք Kotayk	125.7	132.1	117.3	127.5	124.9	30.9
Շիրակ Shirak	39.7	40.9	40.1	39.9	43.0	6.4
Սյունիք Syunik	26.9	27.2	26.3	39.6	42.7	4.9
Վայոց ձոր Vayots Dzor	17.5	18.2	17.4	19.5	20.9	3.3
Տավուշ Tavush	41.8	42.9	41.7	46.3	49.4	7.5

Աղյուսակ 3.23.
Table 3.23.

Պարենամթերքի ներմուծում
Import of food products

տոննա
tons

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I էռ./qtr
Ցորեն Wheat	356 038.3	477 681.2	345 571.8	332 307.4	292 621.9	7 159.8
Ալյուր Flour	11 769.9	1 285.8	896.6	2 987.9	17 750.5	2 157.6
Բրինձ Rice	10 425.0	10 413.1	10 271.5	10 620.9	9 852.8	2 710.6
Մակարոնեղեն Macaroni	4 129.0	4 315.4	4 825.4	5 337.6	7 979.4	1 146.7
Շաքար Sugar	4 316.8	3 624.0	4 850.2	5 494.8	5 262.6	242.3
Բուսական յուղ Vegetable oil	23 762.5	26 573.0	25 984.2	25 735.1	42 275.1	2 585.9
Չու Eggs	1 983.2	27.1	1 245.7	870.8	27.1	2.2
Թռչնի միս Poultry	38 971.0	33 634.7	31 723.6	31 911.4	32 423.5	7 269.6
Տավարի միս Beef	10 115.5	8 335.8	5 453.3	5 464.3	2 806.0	476.2
Խոզի միս Pork	5 081.6	8 261.5	8 136.4	7 246.8	6 428.8	1 326.9
Կաթ (բոլոր տեսակները) Milk (all types)	3 507.2	3 066.5	3 095.2	4 455.6	5 213.9	878.2
Կարագ Butter	4 540.2	4 907.4	4 749.0	5 262.3	4 419.7	1 130.5
Պանիր Cheese	1 019.2	1 056.2	1 243.7	1 187.9	1 092.5	145.3
Բանջարեղեն Vegetables	28 781.5	20 043.6	19 336.9	27 601.3	21 654.5	3 036.1
<i>որից՝ կարտոֆիլ</i> <i>of which potatoes</i>	9 365.0	5 099.4	4 078.9	8 281.3	3 416.5	113.5
Միրգ (ներառյալ՝ ընկուզապտուղներ) Fruit (including nuts)	33 577.7	29 145.3	29 603.2	35 498.4	30 946.9	10 276.0
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	857.3	1 108.0	723.3	754.2	700.5	161.1
բոստանային մշակաբույսեր melons	434.1	347.4	340.8	376.5	117.0	2.8

Աղյուսակ 3.24.
Table 3.24.

Պարենամթերքի արտահանում
Export of food products

տոննա
tons

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
Կոնյակ Cognac	25 313.9	31 633.7	33 829.3	31 888.7	22 656.7	5 386.2
Գինի Wine	1 285.4	2 071.4	2 418.8	3 680.7	2 295.3	392.2
Հանքային ջուր Mineral water	13 294.5	15 614.1	16 660.4	20 359.8	14 022.0	2 815.1
Միրգ (ներառյալ՝ ընկու- զապտուղներ) Fruit (including nuts)	15 053.0	27 323.8	34 456.5	17 735.2	30 374.5	3 734.1
<i>որից՝ խաղող</i> <i>of which grapes</i>	6 351.3	10 169.6	7 563.4	7 840.1	5 210.3	384.6
Պանիր Cheese	439.8	903.6	1 541.1	1 542.4	8 421.2	1 629.2
Զու Eggs	0.0	1.7	0.0	0.0	0.0	0.0

Աղյուսակ 3.25.
Table 3.25.

Մարդասիրական օգնություն
Humanitarian assistance

տոննա
tons

	2011	2012	2013	2014	2015	2016 I եռ./qrtr
Կենդանի կենդանիներ և կենդա- նական ծագման արտադրանք Live cattle and products of animal origin	0.4	0.0	8.3	2.3	0.2	-
Բուսական ծագման արտադրանք Vegetable products	1 072.6	185.5	252.4	229.2	201.1	1.3
Կենդանական և բուսական ծագման յուղեր ու ճարպեր Animal and vegetable oils	50.4	125.6	82.3	54.9	52.5	17.5
Պատրաստի սննդի արտադրանք Production of ready food	207.7	235.5	339.4	243.5	218.6	26.3

Աղյուսակ 3.26.

Table 3.26.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2012թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2012

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	229.0	243.1	502.7	974.8	429.2	92.2	14.6	26.2	7.8	12.5	392.3	974.8	32.9	149.5	409.5	1 145.7
Տարեկան Rye	0.6	0.8	0.4	1.8	1.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.5	1.8	66.7	0.4	1.1	3.7
Գարի Barley	54.9	170.1	6.9	231.9	31.3	120.6	13.6	14.4	0.9	0.0	51.1	231.9	96.6	10.9	29.9	99.1
Վարսակ Oats	1.0	3.5	0.4	4.9	0.2	3.2	0.1	0.3	0.0	0.0	1.1	4.9	89.7	0.1	0.2	0.6
Եգիպտացորեն Maize	11.4	19.1	39.5	70.0	41.3	14.0	4.5	0.1	0.0	0.0	10.1	70.0	32.6	14.4	39.4	134.0
Բրինձ Rice	5.7	0.0	10.4	16.1	15.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8	16.1	0.0	5.3	14.5	52.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	3.1	14.4	10.4	27.9	19.5	0.7	1.1	1.3	0.0	0.0	5.3	27.9	58.1	6.8	18.6	61.4
Կարտոֆիլ Potatoes	474.9	647.2	7.8	1 129.9	124.8	235.7	84.3	125.0	1.1	0.0	559.0	1 129.9	99.0	43.5	119.1	89.3
Բանջարեղեն Vegetables	411.6	1 054.0	21.0	1 486.6	983.5	19.5	33.0	0.9	13.2	0.0	436.5	1 486.6	99.3	342.4	938.3	215.0
<i>որից՝ of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	62.4	131.8	0.1	194.3	115.1	7.9	7.9	0.0	0.9	0.0	62.5	194.3	100.6	40.1	109.8	20.9
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.4	12.4	0.0	17.8	10.4	0.7	0.7	0.0	0.2	0.0	5.8	17.8	101.6	3.6	9.9	0.9
Վարունգ Cucumber	38.7	74.5	1.5	114.7	73.6	2.2	2.3	0.0	0.3	0.0	36.3	114.7	98.4	25.6	70.2	11.9
Լոլիկ Tomato	119.3	265.2	0.3	384.8	258.6	0.8	7.2	0.0	5.1	0.0	113.1	384.8	101.8	90.0	246.7	44.4
Գազար Carrot	12.1	22.9	0.0	35.0	21.8	1.1	0.5	0.0	0.1	0.0	11.5	35.0	100.4	7.6	20.8	7.7
Գլուխ սոխ Onion	27.0	44.5	8.1	79.6	50.1	0.0	2.1	0.0	0.2	0.0	27.2	79.6	84.9	17.5	47.8	16.3

¹ Առանց <<ՀՀ մարտային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն

Table 3.26. continuation

	Պահուստների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Մխտոր Garlic	5.1	12.3	0.0	17.4	10.1	0.0	0.7	0.8	0.0	0.0	5.8	17.4	100.0	3.5	9.6	12.5
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.3	0.5	0.0	0.8	0.5	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.2	0.8	100.0	0.2	0.5	0.1
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	205.1	0.3	205.4	198.8	3.7	2.5	0.0	0.4	0.0	0.0	205.4	100.0	69.2	189.7	24.7
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	60.3	331.7	39.2	431.2	305.5	0.0	29.2	0.0	25.6	0.0	70.9	431.2	96.1	106.4	291.4	142.0
<i>որից of which</i>																
Խնձոր Apple	18.5	110.3	1.6	130.4	96.7	0.0	10.7	0.0	0.6	0.0	22.4	130.4	99.1	33.7	92.3	45.2
Տանձ Pear	5.4	23.1	0.1	28.6	21.5	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	4.7	28.6	99.6	7.5	20.5	11.5
Մերկևիլ Quince	0.3	1.9	0.0	2.2	1.6	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.4	2.2	100.0	0.6	1.5	0.5
Չիրան Apricot	11.6	76.2	0.4	88.2	53.6	0.0	5.8	0.0	13.4	0.0	15.4	88.2	120.6	18.7	51.1	23.0
Ղեղձ Peach	10.3	63.5	0.0	73.8	54.3	0.0	4.9	0.0	1.8	0.0	12.8	73.8	102.9	18.9	51.8	17.1
Կեռաս Sour cherry	1.8	10.1	0.0	11.9	7.7	0.0	0.8	0.0	1.4	0.0	2.0	11.9	116.1	2.7	7.3	3.4
Մալոր Plum	3.0	18.7	0.3	22.0	16.3	0.0	1.4	0.0	0.5	0.0	3.8	22.0	101.1	5.7	15.6	7.1
Բալ Cherry	0.7	4.7	0.0	5.4	3.7	0.0	0.4	0.0	0.3	0.0	1.0	5.4	106.8	1.3	3.5	1.6
Ընկույզ Nut	1.1	4.0	0.0	5.1	4.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.8	5.1	99.4	1.4	3.9	7.7
Տխիլ (Պնդուկ) Hazel nut	0.1	0.2	0.0	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	87.7	0.1	0.3	0.6
Թուզ Fig	0.2	1.2	0.0	1.4	1.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.4	98.6	0.4	1.1	0.3

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.26.-ի շարունակություն
Table 3.26. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Մերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	3.0	14.3	0.1	17.4	13.5	0.0	0.9	0.0	0.1	0.0	2.9	17.4	100.4	4.7	12.9	7.5
Հատիկաբնդեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.2	5.1	4.0	12.3	8.8	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	2.9	12.3	56.0	3.1	8.4	26.6
Բուսական յուղ Vegetable oil	2.0	2.7	26.9	31.6	28.8	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	2.3	31.6	9.1	10.0	27.5	242.9
Շաքար Sugar	15.2	69.3	6.8	91.3	81.9	0.0	1.4	0.0	1.7	0.0	6.3	91.3	93.1	28.5	78.1	136.7
Զու Eggs	0.4	36.2	0.2	36.8	33.8	0.0	0.9	1.7	0.0	0.0	0.4	36.8	99.5	11.8	32.2	17.1
Կաթ Milk	59.8	618.2	134.8	812.8	673.3	61.8	8.6	0.0	9.0	0.0	60.1	812.8	83.1	234.4	642.3	256.9
Տավարի միս Beef	0.2	47.6	11.3	59.1	57.5	0.0	0.8	0.0	0.6	0.0	0.2	59.1	81.6	20.0	54.8	98.7
Խոզի միս Pork	0.1	9.5	15.5	25.1	24.6	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1	25.1	38.3	8.6	23.5	49.3
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	8.5	0.0	8.5	8.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	8.5	100.0	2.9	8.0	12.8
Թռչնի միս Poultry	0.2	8.3	35.3	43.8	43.3	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.2	43.8	19.1	15.1	41.3	44.2
Զուկ ⁰ Fish	1.6	11.2	3.7	16.5	9.3	0.0	1.1	0.0	4.0	0.0	2.1	16.5	102.8	3.2	8.9	10.0
Խաղող Grapes	8.6	241.4	4.0	254.0	16.9	0.0	11.0	0.0	10.2	209.2	6.7	254.0	102.6	5.9	16.1	10.8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 849.4

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.

Table 3.27.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2013թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2013

	Պահուստ-ներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Մսնդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	392.3	311.6	371.4	1 075.3	427.5	93.0	16.2	29.9	17.5	10.1	481.1	1 075.3	46.8	147.8	405.0	1 113.5
Տարեկան Rye	0.5	0.9	0.4	1.8	1.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.5	1.8	69.2	0.4	1.1	3.6
Գարի Barley	51.1	188.8	14.7	254.6	31.1	136.8	14.9	14.2	0.7	0.0	56.9	254.6	93.1	10.8	29.5	97.8
Վարսակ Oats	1.1	4.6	0.5	6.2	0.2	4.1	0.1	0.4	0.0	0.0	1.4	6.2	90.2	0.1	0.2	0.6
Եգիպտացորեն Maize	10.1	20.9	82.3	113.3	44.3	35.2	6.5	0.1	0.0	0.0	27.2	113.3	20.3	15.3	42.0	142.7
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.3	11.1	10.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.8	11.1	0.0	3.5	9.7	35.1
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.3	16.8	1.4	23.5	15.2	0.9	0.9	1.4	0.0	0.0	5.1	23.5	92.3	5.3	14.4	47.5
Կարտֆիլ Potatoes	559.0	660.5	7.6	1 227.1	127.6	287.1	96.2	122.7	23.5	0.0	570.0	1 227.1	102.5	44.1	120.9	90.7
Բանջարեղեն Vegetables	436.5	1 084.1	21.3	1 541.9	1 041.7	19.9	33.9	0.9	16.0	0.0	429.5	1 541.9	99.5	360.2	986.9	230.4
<i>որից` of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	62.5	132.7	0.6	195.8	116.5	8.0	8.0	0.0	0.3	0.0	63.0	195.8	99.8	40.3	110.4	21.0
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	5.8	11.6	0.0	17.4	12.3	0.7	0.7	0.0	1.0	0.0	2.7	17.4	109.4	4.3	11.7	1.0
Վարունգ Cucumber	36.3	71.1	1.2	108.6	70.4	2.1	2.2	0.0	1.4	0.0	32.5	108.6	100.3	24.3	66.7	11.3
Լոլիկ Tomato	113.1	275.7	0.5	389.3	261.5	0.8	7.5	0.0	5.3	0.0	114.2	389.3	101.8	90.4	247.7	44.6
Գազար Carrot	11.5	24.0	0.6	36.1	21.6	1.2	0.6	0.0	0.8	0.0	11.9	36.1	100.8	7.5	20.5	7.6
Գլուխ սոխ Onion	27.2	45.5	7.4	80.1	50.7	0.0	2.1	0.0	0.3	0.0	27.0	80.1	86.5	17.5	48.0	16.3

¹ Առանց <<ՀՀ մաքսային օրենսգրքով>> թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն
Table 3.27. continuation

	Պահու- ների տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադ- րություն Production	Ներմու- ծում ¹ Import ¹	Ամբող- ջական արագարկ Total supply	Սննդի օգտագոր- ծում Food consump- tion	Անասնա- կեր Feed use	Կորուստ- ներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահա- նում ¹ Export ¹	Այլ օգտա- գործում Other uses	Պահուստ- ների տարվա վերջում Closing stock	Օգտագոր- ծում Total utilization	Ինքնաբա- վության աստիճան, % Self- sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տար ի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սխտոր Garlic	5.8	13.0	0.0	18.8	11.0	0.0	0.8	0.8	0.1	0.0	6.1	18.8	100.8	3.8	10.4	13.6
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.2	0.7	0.0	0.9	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.9	100.0	0.2	0.6	0.2
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	208.1	0.3	208.4	201.4	3.7	2.5	0.0	0.8	0.0	0.0	208.4	100.2	69.6	190.8	24.8
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	70.9	338.1	39.4	448.4	307.7	0.0	30.5	0.0	38.0	0.0	72.2	448.4	99.6	106.4	291.5	140.7
<i>որից՝ of which</i>																
Խնձոր Apple	22.4	111.9	1.4	135.7	100.4	0.0	11.2	0.0	1.4	0.0	22.7	135.7	100.0	34.7	95.1	46.6
Տանձ Pear	4.7	24.6	0.1	29.4	21.8	0.0	2.4	0.0	0.2	0.0	5.0	29.4	100.4	7.5	20.7	11.6
Մերկևիլ Quince	0.4	2.1	0.1	2.6	2.0	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.4	2.6	95.5	0.7	1.9	0.7
Ծիրան Apricot	15.4	89.0	0.2	104.6	56.7	0.0	6.9	0.0	23.0	0.0	18.0	104.6	134.4	19.6	53.7	24.2
Ղեղձ Peach	12.8	55.8	0.1	68.7	51.4	0.0	4.6	0.0	1.4	0.0	11.3	68.7	102.4	17.8	48.7	16.1
Կեռաս Sour cherry	2.0	10.2	0.2	12.4	8.4	0.0	0.8	0.0	1.1	0.0	2.1	12.4	109.7	2.9	8.0	3.7
Սալոր Plum	3.8	15.7	0.2	19.7	14.3	0.0	1.3	0.0	0.9	0.0	3.2	19.7	104.7	4.9	13.5	6.2
Բալ Cherry	1.0	3.8	0.0	4.8	3.2	0.0	0.3	0.0	0.5	0.0	0.8	4.8	115.2	1.1	3.0	1.4
Ընկույզ Nut	0.8	4.6	0.1	5.5	4.4	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.9	5.5	98.3	1.5	4.2	8.2
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.2	0.1	0.3	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	79.1	0.1	0.3	0.5
Թուզ Fig	0.2	1.8	0.0	2.0	1.5	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	2.0	98.4	0.5	1.4	0.4

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.27.-ի շարունակություն
Table 3.27. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական արագարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.9	13.5	0.0	16.4	12.5	0.0	0.8	0.0	0.4	0.0	2.7	16.4	102.7	4.3	11.8	6.9
Հատիկաբերեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	2.9	5.1	4.3	12.3	8.7	0.0	0.4	0.2	0.0	0.0	3.0	12.3	54.3	3.0	8.2	26.0
Բուսական յուղ Vegetable oil	2.3	4.7	26.4	33.4	29.3	0.0	0.4	0.0	0.0	0.0	3.7	33.4	15.1	10.1	27.8	245.4
Շաքար Sugar	6.3	69.6	8.3	84.2	77.9	0.0	1.3	0.0	2.7	0.0	2.3	84.2	92.6	26.9	73.8	129.2
Զուլ Eggs	0.4	33.8	1.3	35.5	32.6	0.0	0.8	1.8	0.0	0.0	0.3	35.5	96.3	11.3	30.9	16.4
Կաթ Milk	60.1	657.0	133.6	850.7	672.7	65.7	8.6	0.0	17.8	0.0	85.9	850.7	85.0	232.6	637.3	254.9
Տավարի միս Beef	0.2	53.6	8.8	62.6	61.0	0.0	0.9	0.0	0.2	0.0	0.5	62.6	86.2	21.1	57.8	104.0
Խոզի միս Pork	0.1	12.6	15.0	27.7	27.1	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	27.7	46.0	9.4	25.7	53.9
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.0	9.0	0.0	9.0	8.7	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	9.0	100.0	3.0	8.2	13.2
Թռչնի միս Poultry	0.2	8.2	33.4	41.8	41.2	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3	41.8	19.8	14.2	39.0	41.8
Զուկ Fish	2.1	15.6	3.3	21.0	9.9	0.0	1.5	0.0	6.9	0.0	2.7	21.0	130.0	3.4	9.4	10.6
Խաղող Grapes	6.7	240.8	2.9	250.4	14.2	0.0	10.9	0.0	7.6	211.1	6.6	250.4	102.0	4.9	13.5	9.0
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2 807.0

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.

Table 3.28.

հազ.տոննա

thousand tons

Հայաստանի Հանրապետության ազգային պարենային հաշվեկշիռ, 2014թ.

National food balance of the Republic of Armenia, 2014

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Ցորեն Wheat	481.1	338.2	367.3	1186.6	435.6	109.5	29.7	31.9	10.9	4.5	564.5	1186.6	48.7	150.3	411.8	1128.6
Տարեկան Rye	0.5	0.9	0.5	1.9	1.4	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.4	1.9	64.3	0.5	1.3	4.2
Գարի Barley	56.9	200.6	10.4	267.9	30.5	151.9	16.1	14.9	0.7	0.0	53.8	267.9	95.4	10.5	28.8	95.7
Վարսակ Oats	1.4	7.0	0.6	9.0	0.7	6.4	0.1	0.5	0.0	0.0	1.3	9.0	92.1	0.2	0.6	2.1
Եգիպտացորեն Maize	27.2	20.2	52.1	99.5	48.9	31.5	6.5	0.1	0.0	0.0	12.5	99.5	27.9	16.9	46.2	157.2
Բրինձ Rice	0.8	0.0	10.6	11.4	9.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.6	11.4	0.0	3.4	9.3	33.6
Այլ հատիկավորներ Other cereals	5.1	18.3	1.0	24.4	15.4	0.9	1.0	1.4	0.2	0.0	5.5	24.4	95.8	5.3	14.6	48.0
Կարտոֆիլ Potatoes	570.0	733.2	12.9	1316.1	138.9	313.3	134.3	126.2	21.2	0.0	582.2	1316.1	101.1	47.9	131.3	98.5
Բանջարեղեն Vegetables	429.5	1200.4	27.2	1657.1	1113.5	22.1	37.2	0.9	16.1	0.0	467.3	1657.1	99.1	384.2	1052.6	244.6
<i>որից՝ of which</i>																
Կաղամբ Cabbage	63.0	146.0	3.0	212.0	121.7	8.8	9.0	0.0	2.4	0.0	70.1	212.0	99.6	42.0	115.0	21.8
Ծաղկակաղամբ Cauliflower	2.7	10.6	0.0	13.3	8.9	0.6	0.6	0.0	0.5	0.0	2.7	13.3	105.0	3.1	8.4	0.8
Վարունգ Cucumber	32.5	86.5	1.7	120.7	82.6	2.6	2.6	0.0	0.6	0.0	32.3	120.7	98.7	28.5	78.1	13.3
Լոլիկ Tomato	114.2	298.8	2.7	415.7	276.1	0.9	8.1	0.0	2.5	0.0	128.1	415.7	99.9	95.3	261.0	47.0
Գազար Carrot	11.9	25.4	0.2	37.5	22.7	1.2	0.6	0.0	0.2	0.0	12.8	37.5	100.1	7.8	21.5	7.9
Գլուխ սոխ Onion	27.0	49.9	8.6	85.5	52.8	0.0	2.4	0.0	0.0	0.0	30.3	85.5	85.3	18.2	49.9	17.0

¹ Առանց «ՀՀ մարտային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուստարկ Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Սխտոր Garlic	6.1	12.8	0.1	19.0	11.2	0.0	0.8	0.8	0.0	0.0	6.2	19.0	99.2	3.9	10.6	13.8
Կանաչ ոլոռ Green peas	0.3	0.4	0.0	0.7	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.7	100.0	0.2	0.5	0.1
Բոստանային մշակաբույսեր Watermelons	0.0	245.8	0.4	246.2	237.2	4.4	3.0	0.0	1.6	0.0	0.0	246.2	100.5	81.8	224.2	29.1
Միրգ (բացի խաղողից) Fruit (except grapes)	72.2	291.0	41.7	404.9	283.1	0.0	27.6	0.0	22.3	0.0	71.9	404.9	93.8	97.7	267.6	127.0
<i>որից՝ of which</i>																
Ինձոր Apple	22.7	132.6	1.8	157.1	112.9	0.0	12.6	0.0	0.6	0.0	31.0	157.1	99.1	39.0	106.7	52.3
Տանձ Pear	5.0	25.4	0.1	30.5	19.9	0.0	2.5	0.0	2.2	0.0	5.9	30.5	109.0	6.9	18.8	10.5
Սերկևիլ Quince	0.4	2.5	0.0	2.9	2.1	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.6	2.9	100.0	0.7	2.0	0.7
Ծիրան Apricot	18.0	4.2	0.3	22.5	17.8	0.0	1.7	0.0	2.0	0.0	1.0	22.5	168.0	6.1	16.8	7.6
Ղեղձ Peach	11.3	74.4	0.3	86.0	59.5	0.0	5.5	0.0	3.6	0.0	17.4	86.0	104.6	20.5	56.2	18.6
Կեռաս Sour cherry	2.1	9.1	0.0	11.2	7.4	0.0	0.7	0.0	1.0	0.0	2.1	11.2	112.3	2.6	7.0	3.3
Սալոր Plum	3.2	21.7	0.1	25.0	17.4	0.0	1.6	0.0	0.9	0.0	5.1	25.0	103.8	6.0	16.4	7.6
Բալ Cherry	0.8	3.7	0.0	4.5	2.6	0.0	0.3	0.0	0.7	0.0	0.9	4.5	123.3	0.9	2.5	1.1
Ընկույզ Nut	0.9	1.3	0.3	2.5	2.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.3	2.5	83.3	0.7	2.0	3.9
Տխիլ Hazel nut	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	77.7	0.0	0.1	0.2
Թուզ Fig	0.4	0.9	0.0	1.3	1.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.2	1.3	97.4	0.3	0.9	0.3

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Աղյուսակ 3.28.-ի շարունակություն
Table 3.28. continuation

	Պահուստներ տարվա սկզբում Opening stocks	Արտադրություն Production	Ներմուծում ¹ Import ¹	Ամբողջական առաջարկ Total supply	Սննդի օգտագործում Food consumption	Անասնակեր Feed use	Կորուստներ Waste	Սերմացու Seed	Արտահանում ¹ Export ¹	Այլ օգտագործում Other uses	Պահուստներ տարվա վերջում Closing stock	Օգտագործում Total utilization	Ինքնաբավության աստիճան, % Self-sufficiency ratio, %	Սպառումը մեկ շնչի հաշվով Per capita consumption		
														կգ/տարի kg/year	գր/օր gr/day	կկալ/օր kcal/day
Հատապտուղներ Berry	2.7	11.8	0.0	14.5	10.7	0.0	0.7	0.0	0.3	0.0	2.8	14.5	102.6	3.7	10.1	5.9
Հատիկազրնդեղենային մշակաբույսեր Leguminous crops	3.0	5.5	5.1	13.6	9.7	0.0	0.5	0.2	0.0	0.0	3.2	13.6	51.9	3.3	9.2	27.5
Բուսական յուղ Vegetable oil	3.7	4.0	26.2	33.9	29.8	0.0	0.5	0.0	0.0	0.0	3.6	33.9	13.2	10.3	28.2	249.0
Շաքար Sugar	2.3	89.2	8.9	100.4	80.6	0.0	1.5	0.0	2.3	0.0	16.0	100.4	93.1	27.8	76.2	133.3
Զու Eggs	0.3	35.3	1.0	36.6	33.1	0.0	0.9	1.8	0.0	0.0	0.8	36.6	97.2	11.4	31.3	16.6
Կաթ Milk	85.9	700.4	151.9	938.2	755.6	77.0	9.7	0.0	20.8	0.0	75.1	938.2	84.2	260.7	714.3	285.7
Տավարի միս Beef	0.5	59.0	8.4	67.9	66.3	0.0	1.0	0.0	0.3	0.0	0.3	67.9	87.9	22.9	62.7	112.8
Խոզի միս Pork	0.2	16.2	14.0	30.4	29.6	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	0.2	30.4	54.2	10.2	28.0	58.7
Ոչխարի և այծի միս Mutton and goat meat	0.1	9.1	0.0	9.2	8.7	0.0	0.2	0.0	0.3	0.0	0.0	9.2	103.4	3.0	8.2	13.2
Թռչնի միս Poultry	0.3	8.4	33.8	42.5	41.9	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	42.5	20.0	14.5	39.6	42.4
Զուկ Fish	2.7	18.6	3.3	24.6	13.0	0.0	1.6	0.0	6.9	0.0	3.1	24.6	124.0	4.5	12.3	11.7
Խաղող Grapes	6.6	261.3	3.0	270.9	13.5	0.0	11.8	0.0	7.8	231.0	6.8	270.9	101.9	4.7	12.8	8.5
ԸՆԴԱՄԵՆԸ TOTAL																2898.9

¹ Առանց «ՀՀ մաքսային օրենսգրքով» թույլատրելի չափաքանակների հաշվառման:
The allowable amount by the "RA Customs Code" is not recorded.

Պարենային հաշվեկշիռների մեթոդաբանություն

Պարենային հաշվեկշիռների հիմնական նպատակը դիտարկվող երկրում գյուղատնտեսական ապրանքների առաջարկի վերաբերյալ համապարփակ տեղեկատվության ներկայացումն է: Պարենային հաշվեկշիռներ կազմելու անհրաժեշտությունն ակներև դարձավ Երկրորդ աշխարհամարտից հետո, երբ պարենամթերքի արտադրության և մատակարարման ընդհատումներով պայմանավորված՝ բնակչության զգալի մասը սովի էր մատնված: Այսօր, ինչպես և անցյալում, պարենային հաշվեկշիռներն անհրաժեշտ են որոշակի ժամանակահատվածում երկրի պարենային ապահովության ամբողջական նկարագրության համար: Վերջինս հնարավորություն է ընձեռում գնահատել երկրում անբավարար սնուցման հետ կապված ռիսկերը: Պարենային ապահովությունը կարևոր դեր է խաղում նաև տնտեսական աճի համար:

Պարենային հաշվեկշռի հատվածները

Առաջարկ

Առաջարկը ներառում է արտադրության, ներմուծման և հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում առկա պաշարների ցուցանիշները: Հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում և վերջում պաշարների վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ստացման առումով առկա են որոշակի տեխնիկական բարդություններ, այդ իսկ պատճառով պարենային հաշվեկշռում այդ ցուցանիշի գնահատման համար կիրառվում են որոշակի մոտեցումներ: Արտադրության և ներմուծման տվյալները հանդիսանում են ՀՀ ԱՎԾ պաշտոնական տվյալներ:

Օգտագործում

Սույն հատվածը ներառում է հետևյալ հիմնական ցուցանիշները՝ սննդամթերքի օգտագործում, անասնակեր, կորուստներ, սերմացու, արտահանում, օգտագործման այլ ուղղություններ և պաշարներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Սննդի օգտագործումը հանդիսանում է պարենային հաշվեկշռի առանցքային ցուցանիշներից մեկը, որը ցույց է տալիս հաշվետու ժամանակաշրջանում բնակչության կողմից սպառված առկա պարենամթերքի քանակը: Այն հաշվարկվում է որպես առաջարկի և պարենամթերքի օգտագործման մյուս բոլոր ուղղությունների տարբերություն:

Անասնակերը պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է որպես անասնակեր՝ անկախ այն հանգամանքից արտադրված է երկրի ներսում, թե ներմուծված:

Կորուստները տրանսպորտավորման և պահպանման բոլոր փուլերում արտադրությունից մինչև սպառում հատվածում չօգտագործված պարենի ծավալն է: Կորուստների առաջացման հիմնական պատճառը իրացման և պահպանման ոչ լիարժեք համակարգերի առկայությունն է: Արտադրության տարբեր փուլերում որպես դրա անհրաժեշտ մաս հանդիսացող անխուսափելի կորուստները, օրինակ ցորենը աղալու, չորացման գործընթացներում, դաշտում տեղափոխման և պահեստավորման հետ կապված կորուստները չեն ներառվում կորուստներ հողվածում: «Կորուստներ» հատվածում չեն ներառվում նաև տնային տնտեսություններում առկա սննդի կորուստները: Վերամշակման ընթացքում առաջացած այլ կորուստները նույնպես չեն վերաբերվում այս ենթահաշվին:

Կորուստները հաշվարկվում են Պարենի և գյուղատնտեսության կազմակերպության (FAO) առաջարկած գործակիցներով, որոնք, պայմանավորված որոշակի հանգամանքներով, կարող են ճշգրտվել:

Սերմացուն պարենի այն ծավալն է, որն օգտագործվում է վերարտադրության նպատակով՝ ներառելով նաև կրկնակի ցանումները՝ կապված բնակլիմայական աղետների հետ: Վերջինս հաշվարկվում է ցանքատարածությունների և ցանքի ցուցանիշների հիման վրա:

Արտահանումը ներառում է տեղական արտադրության պարենամթերքի արտահանման, ինչպես նաև արտասահմանյան ծագում ունեցող պարենամթերքների վերարտահանման ծավալները:

«Այլ օգտագործում» հատվածում արտացոլվում է պարենի այն ծավալը, որն օգտագործվում է ոչ պարենային ապրանքների արտադրության նպատակով, օր.՝ բժշկական սպիրտի արտադրության նպատակով ցորենի օգտագործումը:

Ինքնաբավության աստիճան

Հաշվեկշռի արդյունքում ստացված ինքնաբավության աստիճանը հաշվարկվում է Արտադրություն/(Արտադրություն+Ներմուծում-Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով: Վերջինս ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը սեփական միջոցների հաշվին:

Պարենային հաշվեկշռների միջոցով հնարավոր է նաև հաշվարկել ներմուծումից կախվածության աստիճանը, ինչը ցույց է տալիս երկրի տվյալ ապրանքի նկատմամբ պահանջարկի բավարարման աստիճանը ներմուծման հաշվին և որոշվում է (ներմուծում / Արտադրություն + Ներմուծում - Արտահանում), արտահայտված տոկոսներով, բանաձևով:

Ապրանքախմբերը

Պարենային հաշվեկշռում ընդգրկվող ապրանքախմբերի կազմը (ցանկը) պայմանավորված է Հայաստանում առավել լայն սպառում ունեցող ապրանքատեսակներով: Ըստ այդմ յուրաքանչյուր տարի պարենային հաշվեկշռ է կազմվում հետևյալ 21 ապրանքախմբերի համար՝ ցորեն, տարեկան, գարի, վարսակ, եգիպտացորեն, բրինձ, այլ հատիկավորներ, կարտոֆիլ, բանջարեղեն, միրգ (բացի խաղողից), հատիկաընդեղենային մշակաբույսեր, բուսական յուղ, շաքար, ձու, կաթ, տավարի, խոզի, ոչխարի և այծի, թռչնի միս, ձուկ, խաղող: Նշված ապրանքախմբերի գծով պարենային հաշվեկշռների հաշվարկման ժամանակ օգտագործվում են վերամշակված ապրանքներից տվյալ ապրանքի վերածման գործակիցներ, մասնավորապես.

Ցորենը ներառում է ցորենի, ինչպես նաև ցորենի այլուրի, մակարոնեղենի, էթիլային սպիրտի, թխվածքաբլիթների, հացի և այլ հացամթերքի, օդու տվյալները վերածած ցորենի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է էթիլային սպիրտի տվյալը:

Տարեկանը ներառում է տարեկանի, ինչպես նաև տարեկանի այլուրի, հատիկների, տարեկանի ձավարի, փաթիլների տվյալները վերածած տարեկանի:

Գարին ներառում է գարու, ինչպես նաև գարու այլուրի, հատիկների, գարեձավարի, փաթիլների, գարու ածիկի, գարեջրի և այլ վերամշակված գարու տվյալները վերածած գարու:

Վարսակը ներառում է վարսակի, ինչպես նաև վարսակի այլուրի, հատիկների, վարսակի ձավարի, փաթիլների և այլ վերամշակված վարսակի տվյալները վերածած վարսակի:

Եգիպտացորենը ներառում է եգիպտացորենի, ինչպես նաև եգիպտացորենի այլուրի, հատիկների, փաթիլների և եգիպտացորենի օսլայի տվյալները վերածած եգիպտացորենի:

Բրինձը ներառում է բրնձի, ինչպես նաև բրնձի այլուրի տվյալները վերածած բրնձի:

Այլ հատիկավորները ներառում են սորգոյի, հնդկացորենի, ինչպես նաև այլ հատիկավորների այլուրի, հատիկների, փաթիլների, սաղմի, օսլայի տվյալները վերածած այլ հատիկավորների:

Կարտոֆիլը ներառում է կարտոֆիլի, ինչպես նաև կարտոֆիլի օսլայի, սառեցված կարտոֆիլի և չիպսի տվյալները պայմանականորեն վերածած կարտոֆիլի:

Բանջարեղենը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացված և պահածոյացված բանջարեղենի (կաղամբ բլուր տեսակի, վարունգ, լոլիկ, սեղանի ճակնդեղ, գլուխ սոխ, սխտոր և այլն), տոմատի հյութի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ բանջարեղենի:

Միրգը ներառում է թարմ, ինչպես նաև չորացրած և պահածոյացված մրգի (հնդավորներ, կորիզավորներ, ընկուզապտուղներ, մերձարևադարձային, ցիտրուսներ և այլն), մրգահյութերի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ մրգի:

Ձուն ներառում է կճեպով ձվի, ինչպես նաև ձվի փոշու տվյալները պայմանականորեն վերածած ձվի:

Կաթը ներառում է թարմ կաթի, ինչպես նաև կարագի, կաթի փոշու, մածունի, թթվասերի, կաթնաշոռի, պանրի, պաղպաղակի և այլ կաթնամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած թարմ կաթի:

Տավարի միսը ներառում է սպանդային քաշով տավարի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով տավարի մսի:

Խոզի միսը ներառում է սպանդային քաշով խոզի մսի, ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով

խոզի մսի:

Ոչխարի և այծի միսը ներառում է սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի, ինչպես նաև պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով ոչխարի և այծի մսի:

Թռչնի միսը ներառում է սպանդային քաշով թռչնի մսի (հավերի, աքլորների, հնդկահավերի, բադերի, սագերի և այլ ընտանի թռչունների), ինչպես նաև երշիկեղենի, պահածոյացված մսի և այլ մսամթերքի տվյալները պայմանականորեն վերածած սպանդային քաշով թռչնի մսի:

Ձուկը ներառում է կենդանի ձկան, ինչպես նաև թարմ, սառեցված, չորացված, ծխեխաշած, ապխտած, պահածոյացված ձկան, խեցգետնակերպերի, կակղամորթների, այլ ձկնամթերքների, ձկան խավիարի տվյալները վերածած ձկան:

Խաղողը ներառում է խաղողի, ինչպես նաև չամիչի տվյալները պայմանականորեն վերածած խաղողի: Հաշվեկշռի այլ օգտագործում հատվածում արտացոլված է գինու արտադրությանն ուղղված խաղողի ծավալը:

Ինչ վերաբերում է հատիկաբերողներին մշակաբույսերի և բուսական յուղի պարենային հաշվեկշիռներին, ապա դրանք ներառում են, համապատասխանաբար՝ լոբու, ոսպի և այլ լոբազգիների, ինչպես նաև սոյայի, գետնընկույզի, ձիթապտղի, արմավենու, արևածաղկի և այլ ձեթերի վերաբերյալ տվյալները:

Methodology of food balances

The main goal of the food balances is to present comprehensive information on the supply of agricultural commodities in the country. The necessity of food balances became evident after the Second World War when interruptions in the production and supply of food caused hunger for large parts of the population. Today, as in the past, food balances are necessary for the complete description of the food security situation in a country for a certain period of time. This enables an assessment of risks related to inadequate nutrition. Food security plays an important role also for economic growth.

Components of the Food Balances

Supply

The supply includes production, imports and resources available at the beginning of the period. Some technical difficulties arise from incomplete information on the resources available at the beginning and end of the reporting period; therefore certain approaches are applied in the food balances for the estimation of these items. The figures on production and imports are obtained from official data of the RA NSS.

Utilization

This component includes the following main indicators: food consumption, feed, seed, exports, losses, other uses and stocks at the end of the reporting period.

Food consumption is one of the key items of the food balances, which shows the amount of a commodity available for human consumption during the reference period. It is calculated as the difference between the supply and all other means of utilization.

Feed is the volume of the food used as animal feed regardless the circumstance whether it is produced in this country or imported.

Losses in all the phases of transportation and storage is the unused volume of food in the sectors from production to consumption. The main reason for the losses is availability of not proper system of realization and storage. Unavoidable losses occurring as a necessary part during the different phases of production, for example losses during wheat grinding and drying, transferring in the field and storing is not included in losses article. Losses section also doesn't include food losses existing in households. Other losses generated during the processing also does not refer to this section.

Losses are calculated based on fixed coefficients recommended by FAO, which may be adjusted depending on circumstances.

Seed is the volume of food used for reproduction, including also the re-sows, stipulated by climate disasters. Seed is calculated based on sowing area and number of sowings.

Export includes the volumes of export of locally produced food as well as the re-export of foreign origin food.

"Other utilization" section reflects the volume of food used for the production of non-food products, for example the use of wheat for production of medical alcohol.

Self-sufficiency ratio

The self-sufficiency ratio, derived from these balances, is calculated by the following formula: $\text{Production} / (\text{Production} + \text{Imports} - \text{Exports})$. It is presented in percents. The latter shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of its own means.

With the help of food balances it is possible to calculate the degree of import dependence, which shows the degree of country's demand satisfaction regarding a certain product at the expense of import and is determined by the formula $(\text{import} / \text{production} + \text{import} - \text{export})$ expressed in percents.

Commodity groups

The list of commodity groups included in the food balances includes the commodities which are most consumed in Armenia. Accordingly, every year the food balances are calculated for the following 21 commodities: wheat, rye, barley, oats, maize, rice, other cereals, potatoes, vegetables, fruits (except grapes), leguminous crops, vegetable oil, sugar, egg, milk, beef, pork, mutton and goat meat, poultry, fish and grapes. For the calculation of the food balances of some commodities, conversion coefficients are used to transform all quantities of derived products into units of primary commodities, in particular for the following categories:

Wheat includes data on wheat, as well as of wheat flour, macaroni, ethyl alcohol, pastry and bread and other bakery goods, vodka transformed into equivalent quantities of wheat. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Rye includes data on rye, as well as of rye flour, cereals and flakes, transformed into equivalent quantities of rye. Ethyl alcohol data are reflected in the “other uses” part of balance sheet.

Barley includes data on barley, as well as of barley flour, cereals, flakes, barley malt, beer and other worked barley, transformed into equivalent quantities of barley.

Oats includes data on oats, as well as of oats flour, cereals, flakes and other worked oats transformed into equivalent quantities of oats.

Maize includes data on maize, as well as of maize flour, cereals, flakes, other processed maize and starch of maize, transformed into equivalent quantities of maize.

Rice includes data on rice, as well as of rice flour, transformed into equivalent quantities of rice.

Other cereals includes data on sorghum, buckwheat and other cereals, as well as of flour of these cereals, flakes, processed cereals and starch of other cereals, transformed into equivalent quantities of other cereals.

Potato includes data on potato, as well as of potato starch, frozen potato and chips, transformed into equivalent quantities of potato.

Vegetables includes data on fresh, as well as of dry and canned vegetables (cabbage of all types, cucumber, tomatoes, beet, bulb onion, garlic etc.), as well as tomato juice, transformed into equivalent quantities of vegetables.

Fruit includes data on fresh, as well as of dry and canned fruit (drupaceous, stone-fruit, nuts, subtropical, citrus etc.), fruit juice, transformed into equivalent quantities of fruit.

Eggs includes data on eggs in shells, as well as of egg powder transformed into equivalent quantities of eggs.

Milk includes data on fresh milk, as well as of butter, milk powder, matsun, sour cream, cottage cheese, cheese, ice-cream and other milk products, transformed into equivalent quantities of fresh milk.

Beef includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of meat in slaughter weight.

Pork includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of pork in slaughter weight.

Mutton and goat meat, includes data on slaughter weight of meat, as well as of canned meat and other meat products transformed into equivalent quantities of mutton and goat in slaughter weight.

Poultry includes data on slaughter weight of meat, as well as of sausages, canned meat and other meat products, transformed into equivalent quantities of poultry in slaughter weight.

Fish includes data on fresh, as well as of frozen, dried, salted, smoked, canned, prepared and preserved fish, crustaceans, mollusks and other fish products, stockfish, caviar, transformed into equivalent quantities of fish.

Grape includes data on grapes, as well as of raisins transformed into equivalent quantities of grapes. Grape volume for wine production is reflected in the “other uses” part of balance sheet.

As regards the food balances for **leguminous crops** and **vegetable oil**, they include data on beans, lentils, other beans and soy, peanut, olives, palm, sunflower seed, other oil, correspondingly.

2016թ. հունվարի 1-ի դրությամբ անասունների համատարած հաշվառման արդյունքներով խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը կազմել է 701 535 գլուխ, ինչը 1.9%-ով ավել է նախորդ տարվա նույն ցուցանիշից, կովերի գլխաքանակն աճել է 1.5%-ով և կազմել 318 623 գլուխ, խոզերի գլխաքանակը՝ 22.7%-ով և կազմել 174 776 գլուխ, ոչխարների և այծերի գլխաքանակը՝ 4.3%-ով և կազմել 778 069 գլուխ, իսկ թռչունների գլխաքանակը նվազել է 4.9%-ով և կազմել 3 942 809 գլուխ (Աղյուսակ 3.15.-3.19):

2016թ. I եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակաշրջանի համեմատ կենդանական ծագման գյուղատնտեսական մթերքի արտադրության ծավալներն աճել են (Աղյուսակ 3.22): Այսպես, 2016թ I եռամսյակում ձվի արտադրության ծավալն աճել է 9.7%-ով և կազմել 115.6 մլն. հատ, կաթինը՝ 2.9%-ով և կազմել 168.9 հազ. տոննա, իրացվել է 15.3 հազ. տոննա կենդանի քաշով միս, ինչը 2.7%-ով ավել է 2015թ. համապատասխան ժամանակաշրջանի ցուցանիշից:

Ըստ բեռնամաքսային հայտարարագրերի և քաղաքացիների կողմից կազմակերպված առևտրի տվյալների, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2014 թվականի ապրիլի 23-ի թիվ 447-Ն որոշման 2-րդ հավելվածով հաստատված «Ապրանքների փոխադրման հաշվառման վիճակագրական ձև»-ի տվյալների, 2016թ. I եռամսյակում հանրապետություն ներմուծված ապրանքների 18.1%-ը բաժին է ընկել պարենամթերքին (2015թ. I եռամսյակում՝ 19.3%), իսկ արտահանման ծավալներում՝ 27.0% (2015թ. I եռամսյակում՝ 23.5%) (Աղյուսակ 1.1.): Հաշվետու ժամանակաշրջանում պարենամթերքի արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալն ընթացիկ գներով նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ աճել է 0.7%-ով և կազմել 213.9 մլն. ԱՄՆ դոլար, այդ թվում՝ պարենամթերքի ներմուծումը՝ 112.5 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՄԻՖ գներով) և արտահանումը՝ 101.4 մլն. ԱՄՆ դոլար (ՖՕԲ գներով):

2016թ. I եռամսյակում նախորդ տարվա համապատասխան ժամանակաշրջանի համեմատ հիմնական պարենային ապրանքատեսակներից ցորենի ներմուծման ծավալը նվազել է 6.0 անգամ և կազմել 7.2 հազ. տոննա, ձվինը՝ 5.5 անգամ և կազմել 0.002 հազ. տոննա, շաքարինը՝ 78.5%-ով և կազմել 0.2 հազ. տոննա, տավարի մսինը՝ 52.4%-ով և կազմել 0.5 հազ. տոննա, բանջարեղենինը՝ 51.7%-ով և կազմել 3.0 հազ. տոննա, ալյուրինը՝ 47.0%-ով և կազմել 2.2 հազ. տոննա, կաթինը՝ 46.0%-ով և կազմել 0.9 հազ. տոննա, մակարոնեղենինը՝ 39.3%-ով և կազմել 1.1 հազ. տոննա, թռչնի մսինը՝ 37.1%-ով և կազմել 7.3 հազ. տոննա, բուսական յուղինը՝ 32.2%-ով և կազմել 2.6 հազ. տոննա, պանիրինը՝ 29.7%-ով և կազմել 0.1 հազ. տոննա, բրնձինը՝ 26.9%-ով և կազմել 2.7 հազ. տոննա: Փոխարենն ավելացել են կարագի (41.5%-ով), մրգի (20.7%-ով), խոզի մսի (15.3%-ով) ներմուծման ծավալները (Աղյուսակ 3.23.):

Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում գերակշռել է կոնյակ, ռոմ, ջին, օղի, լիկյոր ենթախմբում ընդգրկված ակոհոլային խմիչքները: Այսպես, 2016թ. I եռամսյակում արտահանվել է 5.4 հազ. տոննա կոնյակ, ինչը 1.8 անգամ ավել է 2015թ.-ի համապատասխան ժամանակաշրջանի ցուցանիշից: Պարենամթերքի արտահանման ծավալներում ավելացել են նաև պանրի (2.6 անգամ), մրգի (41.7%-ով), հանքային ջրերի (25.4%-ով), գինու (1.1%-ով) արտահանման ծավալները (Աղյուսակ 3.24.):

2015թ. հանրապետության ոռոգելի հողատարածքներում գերխոնավ հողերի մակերեսը միջին վեգետացիոն շրջանում (ըստ ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության ջրային տնտեսության պետական կոմիտեի տվյալների) կազմել է 12.2հազ. հա, այդ թվում՝ Արարատյան հարթավայրում՝ 11.3 հազ. հա:

As of 1st January of 2016 according to animal census, the number of cattle comprised 701 535 heads, which exceeds the same indicator of the previous year by 1.9%, the number of cows increased by 1.5% and made up 318 623 heads, the number of pigs – 22.7% and made up 174 776 heads, the number of sheep and goats – 4.3% and made up 778 069 heads and the number of poultry decreased by 4.9% and made up 3 942 809 heads (Table 3.15.-3.19).

In the I quarter of 2016 compared to the same period of the previous year the volume of production of all agricultural products of animal origin increased (Table 3.22.). So, in the I quarter of 2016 the volume of egg production increased by 9.7% and made up 115.6 million pieces, milk – 2.9% and made up 168.9 thousand tons: 15.3 thousand tons of meat in live weight was sold, which exceeds the same indicator of the same period of 2015 by 2.7%.

By the customs declarations and the citizens' (shuttle) trade data, as well as the statistical data form on “The accounting of goods transportation” approved by the Annex 2 of the Decision № 447-N of the RA Government dated 23 April 2014, in the I quarter of 2016 18.1% of goods imported to the republic comprised food products (in the I quarter of 2015 – 19.3%) and that in export volume comprised 27.0% (in the I quarter of 2015 – 23.5%) (Table 1.1.). In the reporting period the volume of foreign trade turnover of food products at current prices increased by 0.7% and made up 213.9 million US dollars, including import of food product – 112.5 million US dollars (in CIF prices) and export – 101.4 million US dollars (in FOB prices).

In the I quarter of 2016 compared to the same period of the previous year among the main food products the import of wheat decreased 6.0 times and made up 7.2 thousand tons, egg – 5.5 times and made up 0.002 thousand tons, sugar – by 78.5% and made up 0.2 thousand tons, beef – by 52.4% and made up 0.5 thousand tons, vegetable – by 51.7% and made up 3.0 thousand tons, flour – by 47.0% and made up 2.2 thousand tons, milk – by 46.0% and made up 0.9 thousand tons, macaroni – by 39.3% and made up 1.1 thousand tons, poultry – by 37.1% and made up 7.3 thousand tons, vegetable oil – by 32.2% and made up 2.6 thousand tons, cheese – by 29.7% and made up 0.1 thousand tons, rice – by 26.9% and made up 2.7 thousand tons. Instead of that, the import volume of butter increased by 41.5%, fruit – by 20.7%, pork – by 15.3% (Table 3.23.).

The prevailing food products exported were alcoholic drinks included in the following subgroups of products: cognac, rum, gin, vodka, liquor. So, in the I quarter of 2016 5.4 thousand tons of cognac was exported which exceeds the same indicator of 2015 1.8 times. In food products exported the volume of cheese also increased 2.6 times, fruit – by 41.7%, mineral water – by 25.4%, wine – by 1.1% (Table 3.24.).

In 2015 the area with higher dampness in average vegetative period (according to the data of State Committee for Water Managment of the RA Ministry of Territorial Administration) in irrigated lands of republic comprised 12.4 thousand hectare, including 11.4 thousand hectare in Ararat valley.